

Źródło: fot. Polskapersse / natablicy.pl

Co o Unii Europejskiej trzeba wiedzieć przed maturą z Wiedzy o Społeczeństwie

Tak jak w procesie edukacji zdobywamy doświadczenie o Polsce, tak też powinniśmy wiedzieć o szerszym otoczeniu, w którym funkcjonuje nasz kraj i nasze społeczeństwo – o Unii Europejskiej.

Z podobnego założenia wyszła Centralna Komisja Egzaminacyjna, wprowadzając zagadnienia związane z Unią Europejską do programu nauczania Wiedzy o Społeczeństwie i do arkuszy egzaminów maturalnych. W zagadnieniach maturalnych pojawiają się trzy hasła związane z UE:

1. Polska w Europie,
2. Unia Europejska - instytucje, zasady działania,
3. Zjednoczona Europa - szanse i bariery rozwoju.

Do podstawowych treści, które należy poznać przed przystąpieniem do egzaminu maturalnego z Wiedzy o Społeczeństwie, należą przede wszystkim zagadnienia związane z:

- integracją europejską i jej koncepcjami;
- genezą i rozwojem Unii Europejskiej;
- kluczowymi traktatami europejskimi;
- instytucjami Unii Europejskiej;
- kluczowymi obszarami działalności Unii Europejskiej;
- prawem wspólnotowym Unii Europejskiej.

Szczególną uwagę należy zwrócić na etapy poszerzenia UE (daty akcesji kolejnych państw członkowskich). Często pojawiają się również pytania dotyczące ojców-założycieli Unii Europejskiej, instytucji UE, symboli.

Geneza i rozwój Unii Europejskiej¹

Druga wojna światowa skończyła się w 1945 roku. W jaki sposób przywódcy państw europejskich mogliby zapobiec powtórzeniu się takiej tragedii? Francuz Jean Monnet zdał sobie sprawę, że trzeba zacząć od dwóch rzeczy, których potrzebuje państwo, aby rozpocząć wojnę: żelazo do produkcji stali (na czołgi, broń, pociski itp.) oraz węgiel, zapewniający energię dla fabryk i kolei. Europa posiadała ogromne zasoby węgla i stali. Dlatego państwa europejskie łatwo mogły się zbroić i wywoływać wojny. Jean Monnet wymyślił zatem plan, według którego rządy Francji i Niemiec – a może także innych krajów Europy – powinny zrezygnować z samodzielnego prowadzenia własnego przemysłu w sektorze węgla i stali. Zamiast tego powinny zaprosić przedstawicieli wszystkich krajów posiadających przemysł tej branży do wspólnego stołu, by dyskutować i decydować o wszystkim razem. W ten sposób nigdy nie dochodziłoby do wojen między nimi. Jean Monnet był głęboko przekonany, że ten plan ma szansę powodzenia, jeżeli tylko przywódcy Europy dadzą się do niego przekonać. Powiedział o tym przyjacielowi. Był nim Robert Schuman, wówczas minister w rządzie Francji. Robert Schuman uznał, że to znakomita myśl – i ogłosił to w swoim historycznym wystąpieniu 9 maja 1950 roku.

Jego przemówienie przekonało nie tylko francuski i niemiecki rząd, ale także głowy państw Belgii, Włoch, Luksemburga i Holandii. Zdecydowano wtedy o połączeniu przemysłu węgla i stali poszczególnych państw w stowarzyszenie, które nazwano Europejską Wspólnotą Węgla i Stali (EWWiS). Miało ono służyć utrzymaniu pokoju i odbudowie Europy ze zniszczeń wojennych. EWWiS powstała w 1951 roku.

Współpraca sześciu państw układała się na tyle pomyślnie, że zdecydowały się one powołać kolejne stowarzyszenie, które nazwano Europejską Wspólnotą Gospodarczą (EWG). EWG powstała w 1957 roku. „Gospodarcza” czyli związana z gospodarką, z pieniędzmi, przedsiębiorczością, zatrudnieniem i handlem. Jednym z istotnych punktów miało być utworzenie przez kraje EWG „wspólnego rynku” dla ułatwienia handlu. Niebawem mieszkańcy EWG odczuli dobroczynne skutki wspólnego rynku. Mieli coraz więcej pieniędzy, więcej jedzenia i większy wybór towarów w sklepach. Widząc to, przywódcy i mieszkańcy sąsiednich krajów, także zapragnęli ubiegać się o przystąpienie do Wspólnoty.

¹ Więcej o historii UE w Biuletynie ED – Poznań 03/2013 <http://www.europe-direct.poznan.pl/joannafiles/Biuletyn2013/03.13.pdf>

Po wieloletnich dyskusjach udało się ostatecznie do niej przystąpić Wielkiej Brytanii, Danii i Irlandii – był rok 1973. Następna w kolejce ustawiła się Grecja (wstąpiła do Wspólnot Europejskich w 1981 roku) – dając przykład Portugalii i Hiszpanii (wstąpiły w 1986 roku) oraz Austrii, Szwecji i Finlandii (w Unii Europejskiej od 1995 roku). Dzięki temu organizacja liczyła już piętnastu członków. Przed końcem 1992 roku udało się zbudować „jednolity rynek”. Bogatsze kraje wspierały te uboższe przy ważnych projektach. Z czasem współpraca państw stawała się na tyle ścisła, że w 1992 roku zdecydowano się zmienić nazwę wspólnoty na Unię Europejską.

Tymczasem poza granicami Unii przez wiele lat istniał podział między Wschodem a Zachodem, który był tak silny, że nazywano go „żelazną kurtyną”. Dzisiejsza stolica Niemiec – Berlin, był podzielony na część zachodnią i część wschodnią. Niemcy byli rozdzieleni na dwa państwa: RFN ze stolicą w Bonn i NRD ze stolicą w Berlinie Wschodnim. W 1989 roku udało się położyć kres podziałom i niezgodzie. Zburzono mur berliński i „żelazna kurtyna” przestała istnieć. Niemcom udało się zjednoczyć w 1990 roku, a narody Europy Środkowo-Wschodniej wybrały nowe władze i pozbyły się starego, komunistycznego reżimu.

Kraje te, po odzyskaniu wolności, zaczęły ubiegać się o przystąpienie do Unii Europejskiej. Unia wymaga by gospodarka kraju, który ma do niej przystąpić, sprawnie funkcjonowała. Ustrój kandydata do członkostwa musi być demokratyczny. Ponadto muszą być w nim szanowane prawa człowieka. Kraje dawnego bloku komunistycznego pracowały usilnie nad spełnieniem tych wymogów, by po paru latach osiem z nich było gotowych do przystąpienia do UE.

Kraje te to Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry. Wszystkie one przystąpiły do Unii Europejskiej 1 maja 2004 roku – razem z dwiema wyspami śródziemnomorskimi: Cyprzem i Maltą. Następne dwa były kraje komunistyczne – Bułgaria i Rumunia – mogły przystąpić do Unii już 1 stycznia 2007 roku².

Ojcowie-założyciele UE

Robert Schuman

Mąż stanu, dyplomowany prawnik i francuski minister spraw zagranicznych w latach 1948–1952 uznawany jest za jednego z ojców jedności europejskiej. We współpracy z Jeanem Monnetem opracował znany na całym świecie plan Schumana, ogłoszony 9 maja 1950 r., którą to datę uznaje się za symboliczną datę narodzin Unii Europejskiej.

² Odkryjmy Europę, s.30-33, http://ec.europa.eu/archives/publications/young/index_pl.htm

Konrad Adenauer

Pierwszy kanclerz Republiki Federalnej Niemiec, który stał na czele nowo powstałego państwa w latach 1949–63. Podstawą polityki zagranicznej Adenauera było pojednanie z Francją. Wraz z prezydentem Francji Charles'em de Gaulle'em Adenauer doprowadził do przełomu w stosunkach pomiędzy Niemcami a Francją: w 1963 roku państwa te, niegdyś nieprzejednani wrogowie, podpisały traktat o przyjaźni, który stał się jednym z kamieni milowych na drodze integracji europejskiej.

Paul-Henri Spaak

Odegrał wiodącą rolę przy redagowaniu treści Traktatu Rzymskiego. Na konferencji mesyńskiej w 1955 r., na której uczestniczyło sześć rządów, został mianowany przewodniczącym komitetu przygotowującego tekst traktatu.

Alcide de Gasperi

W latach 1945–1953, jako włoski premier i minister spraw zagranicznych, kształtował powojenne losy kraju. Wielokrotnie propagował inicjatywy na rzecz zjednoczenia Europy Zachodniej, pracując nad realizacją planu Marshalla i nawiązując bliskie stosunki gospodarcze z innymi europejskimi krajami, w szczególności z Francją.

Winston Churchill

Były oficer wojska, korespondent wojenny i premier Wielkiej Brytanii (w latach 1940–45 i 1951–55), jako jeden z pierwszych nawoływał do utworzenia „Stanów Zjednoczonych Europy”. Po zakończeniu II wojny światowej doszedł do wniosku, że gwarancją pokoju może być jedynie zjednoczona Europa. Zamierzał raz na zawsze położyć kres nacjonalizmowi i podżeganiu do wojny w Europie³.

Kalendarium integracji europejskiej

- 9 maja 1950
Robert Schuman, francuski minister spraw zagranicznych, przedstawia w swoim przemówieniu plan opierający się na pomysle Jeana Monneta. Schuman proponuje połączenie zasobów węgla oraz stali należących do Francji i Niemiec w ramach nowej organizacji otwartej na członkostwo innych krajów europejskich. Od tej daty, którą można uważać za narodziny Unii Europejskiej, dzień 9 maja jest obchodzony corocznie jako „Dzień Europy”.
- 18 kwietnia 1951
Sześć krajów zgromadzonych w Paryżu – Belgia, Francja, Luksemburg, Holandia, Republika Federalna Niemiec i Włochy – podpisuje Traktat ustanawiający Europejską

³ http://europa.eu/about-eu/eu-history/index_pl.htm

Wspólnotę Węgla i Stali (EWWiS). Traktat wchodzi w życie 23 lipca 1952 r. na okres 50 lat.

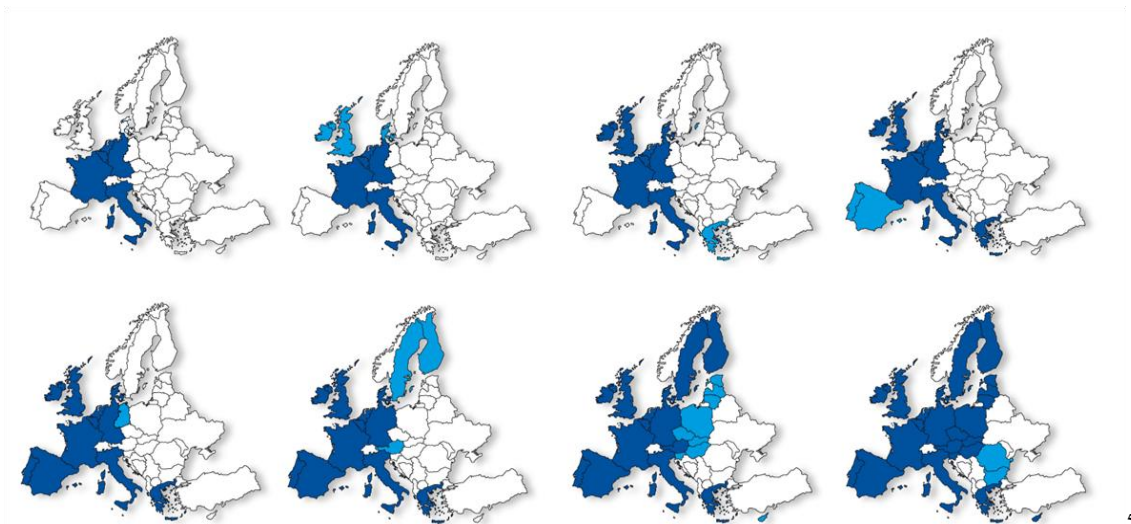
- 25 marca 1957
Traktaty ustanawiające Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG) i Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Euratom) zostają podpisane w Rzymie przez wymienione sześć krajów. Traktaty Rzymskie wchodzi w życie 1 stycznia 1958 r.
- 4 stycznia 1960
Z inicjatywy Zjednoczonego Królestwa w Sztokholmie zostaje podpisana konwencja o utworzeniu Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (ang. EFTA). Jej stronami są również niektóre kraje europejskie niebędące członkami EWG.
- 8 kwietnia 1965
Podpisany zostaje traktat łączący organy wykonawcze trzech Wspólnot (EWWiS, EWG i Euratom) i ustanawiający jedną Radę i Komisję. Wchodzi on w życie 1 lipca 1967 r.
- 1 stycznia 1973
Dania, Irlandia oraz Zjednoczone Królestwo przystępują do Wspólnot Europejskich zwiększając liczbę państw członkowskich do dziewięciu. Wskutek negatywnego wyniku referendum w sprawie członkostwa Norwegia pozostaje poza Wspólnotami Europejskimi.
- 9-10 grudnia 1974
Podczas szczytu w Paryżu przywódcy polityczni dziewięciu państw członkowskich postanawiają, że będą się spotykać trzy razy do roku jako Rada Europejska. Zgadniają się również na bezpośrednie wybory do Parlamentu Europejskiego oraz na utworzenie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.
- 7 -10 czerwca 1979
Odbywają się pierwsze bezpośrednie wybory 410 członków Parlamentu Europejskiego.
- 1 stycznia 1981
Grecja staje się dziesiątym państwem członkowskim Wspólnot Europejskich.
- 14 czerwca 1981
Podpisany zostaje Układ z Schengen, który zakłada zniesienie kontroli na wewnętrznych granicach Wspólnot Europejskich.
- 1 stycznia 1986
Hiszpania i Portugalia przystępują do Wspólnot Europejskich, zwiększając liczbę państw członkowskich do 12.
- 9 listopada 1989
Upada mur berliński.
- 3 października 1990
Zjednoczenie Niemiec.

- 9-10 grudnia 1991
Rada Europejska zgromadzona w Maastricht przyjmuje Traktat o Unii Europejskiej. Stanowi on podstawę wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, ściślejszej współpracy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych oraz utworzenia Unii Gospodarczej i Walutowej, łącznie z wprowadzeniem wspólnej waluty.
- 7 lutego 1992
W Maastricht zostaje podpisany Traktat o Unii Europejskiej. Wchodzi on w życie 1 listopada 1993 r.
- 1 stycznia 1993
Zostaje utworzony jednolity rynek.
- 1 stycznia 1995
Austria, Finlandia i Szwecja przystępują do Unii Europejskiej, która liczy już 15 członków. W następstwie negatywnego wyniku referendum w sprawie członkostwa Norwegia pozostaje poza Unią Europejską.
- 2 października 1997
Zostaje podpisany Traktat z Amsterdamu. Wchodzi on w życie 1 maja 1999 r.
- 30 marca 1998
Rozpoczyna się proces przystąpienia obejmujący nowe kraje kandydujące. Proces ten dotyczy Cypru, Malty i 10 krajów Europy Środkowo-Wschodniej.
- 1 stycznia 1999
Rozpoczyna się trzeci etap unii gospodarczej i walutowej – 11 krajów UE przyjmuje euro, które zostaje wprowadzone na rynkach finansowych, zastępując waluty krajowe w transakcjach bezgotówkowych. Europejski Bank Centralny (EBC) przejmuje odpowiedzialność za politykę pieniężną. W 2001 r. do 11 krajów obszaru euro przystępuje Grecja.
- 26 lutego 2001
Zostaje podpisany Traktat z Nicei. Wchodzi on w życie 1 lutego 2003 r.
- 1 stycznia 2002
Banknoty i monety euro zostają wprowadzone do obiegu w 12 krajach strefy euro.
- 13 grudnia 2002
Rada Europejska zgromadzona w Kopenhadze wyraża zgodę, aby 1 maja 2004 r. do Unii przystąpiło 10 krajów kandydujących (Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry)
- 1 maja 2004
Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry przystępują do Unii Europejskiej.

- 22 listopada 2004
Komisja Europejska rozpoczyna urzędowanie pod przewodnictwem José Manuela Barroso.
- 1 stycznia 2007
Bułgaria i Rumunia przystępują do Unii Europejskiej.
Słowenia przyjmuje euro.
- 13 grudnia
Zostaje podpisany traktat lizboński. Wchodzi on w życie 1 grudnia 2009 r.
- 1 stycznia 2008
Cypr i Malta przyjmują euro.
- 1 stycznia 2009
Słowacja wprowadza euro⁴.
- 1 stycznia 2011 r.
Estonia weszła do strefy euro jako 17 kraj tej strefy.

5

Najważniejsze daty w procesie integracji Polski z UE

- 25 maja 1990, Bruksela

Polska złożyła oficjalny wniosek o stowarzyszenie ze Wspólnotami Europejskimi.

- 16 grudnia 1991, Bruksela

Podpisano Układ europejski ustanawiający stowarzyszenie między Rzeczypospolitą Polską, z jednej strony, a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi z drugiej strony.

⁴ http://europa.eu/abc/12lessons/key_dates/index_pl.htm

- 21-22 czerwca 1993, Kopenhaga

Rada Europejska uzgodniła, że przystąpienie państw z Europy Środkowo-Wschodniej do Unii Europejskiej jest także celem Unii, którego realizacja będzie uzależniona od spełnienia przez te państwa określonych kryteriów politycznych i ekonomicznych, zwanych kryteriami kopenhaskimi.

- 8 kwietnia 1994, Ateny

Minister Spraw Zagranicznych Andrzej Olechowski złożył na ręce przedstawiciela prezydencji greckiej wniosek o członkostwo Polski w Unii Europejskiej.

- 13 grudnia 2002, Kopenhaga

Rada Europejska zatwierdziła wynik rokowań akcesyjnych z dziesięcioma państwami kandydującymi do członkostwa w Unii Europejskiej: Cyprem, Czechami, Estonią, Litwą, Łotwą, Maltą, Polską, Słowacją, Słowenią i Węgrami.

- 16 kwietnia 2003, Ateny

Nastąpiło uroczyste podpisanie Traktatu Akcesyjnego przez przedstawicieli 25 państw - 15 państw członkowskich i 10 kandydujących do członkostwa, które tym samym stały się państwami przystępującymi do Unii Europejskiej.

- 7-8 czerwca 2003, Polska

Odbyło się ogólnokrajowe referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

- 1 maja 2004

Polska została państwem członkowskim Unii Europejskiej⁶.

Symbole Unii Europejskiej

1. Flaga europejska – krąg 12 gwiazd, który symbolizuje ideały jedności, solidarności i harmonii między narodami Europy. Liczba gwiazd nie jest związana z liczbą państw członkowskich. Gwiazd jest dwanaście, ponieważ liczba dwanaście jest tradycyjnie symbolem doskonałości, pełni i jedności. Dlatego też, flaga pozostaje jednakowa, bez względu na rozszerzenia UE.

2. 9 maja – Dzień Europy / Urodziny Europy – na pamiątkę wydarzenia, kiedy 9 maja 1950 r. francuski minister Spraw Zagranicznych Robert Schuman jako pierwszy wystąpił z pomysłem integracji krajów europejskich.

3. Hymn europejski - jest to hymn nie tyle samej Unii Europejskiej co Europy w jej szerokim znaczeniu. Melodia pochodzi z Dziewiątej Symfonii skomponowanej przez Ludwiga Van Beethovena w 1823. W końcowym fragmencie swojej symfonii, Beethoven umieszcza "Ode do radości" napisaną w 1785 roku przez Friedricha von Schillera. Poemat ten wyraża schillerowską idealistyczną wizję przedstawicieli rasy ludzkiej stających się dla siebie braćmi - wizję, którą podzielał Beethoven.

⁵ http://europa.eu/abc/euslides/index_pl.htm

⁶ <http://www.prezydent.pl/polska-w-ue/kalendarz-integracji/>

4. “Zjednoczona w różnorodności” to motto Unii Europejskiej. Przesłanie tego hasła jest takie, że poprzez UE Europejczycy są zjednoczeni w wysiłkach na rzecz pokoju i dobrobytu oraz że mnogość kultur, tradycji i języków w Europie jest jej ważnym atutem⁷.

Institucje Unii Europejskiej

Na maturze z WOS-u bardzo ważne jest posiadanie wiedzy na temat poszczególnych instytucji i organów unijnych, takich jak:

Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej, Komisja Europejska, Parlament Europejski, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Trybunał Obrachunkowy, wybrane organy pomocnicze Unii Europejskiej (Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Komitet Regionów, Europejski Bank Centralny).

Rada Europejska daje Unii impulsy niezbędne do rozwoju oraz określa ogólne kierunki działań i priorytety polityczne. Nie pełni ona funkcji ustawodawczej. W jej skład wchodzi głowy państw lub szefowie rządów (tzn. prezydenci lub premierzy) wszystkich krajów Unii a także jej przewodniczący oraz przewodniczący Komisji Europejskiej. Rada Europejska spotyka się zasadniczo cztery razy w roku i ustala ogólne kierunki polityki UE oraz ocenia dokonane postępy. Podczas spotkań Rady są także opracowywane i podpisywane ostateczne teksty unijnych traktatów. Jest to w Unii organ polityczny najwyższego szczebla, dlatego też jej spotkania często nazywa się szczytami.

W 2009 r., tuż przed wejściem w życie traktatu z Lizbony, szefowie państw lub rządów UE jednomyślnie wybrali Hermana van Rompuya na pierwszego stałego przewodniczącego Rady Europejskiej. 1 marca 2012 r. Herman Van Rompuy został mianowany na drugą kadencję trwającą od 1 czerwca 2012 r. do 30 listopada 2014 r.

W pracach Rady uczestniczy także wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. Po wejściu w życie traktatu z Lizbony Rada Europejska mianowała na to stanowisko Catherine Ashton.

Rada Unii Europejskiej jest tą z unijnych instytucji, w której zasiadają przedstawiciele rządów państw członkowskich, czyli ministrowie każdego państwa członkowskiego odpowiedzialni za daną dziedzinę. Rada przyjmuje – najczęściej wraz z Parlamentem Europejskim – akty prawne znajdujące bezpośrednie przełożenie na życie obywateli i mające istotne znaczenie międzynarodowe. W sumie Rada występuje w dziesięciu formacjach, którym przyporządkowane są wszystkie dziedziny polityki Unii.

⁷ http://europa.eu/abc/symbols/index_pl.htm

Przewodnictwo (prezydencję) w RUE, trwające pół roku, zapewnia Radzie na zmianę 27 państw członkowskich Unii. W czasie swojego półrocza prezydencja kieruje posiedzeniami na wszystkich szczeblach, proponuje kierunki prac oraz wypracowuje kompromisy konieczne w procesie decyzyjnym Rady. W trosce o ciągłość prac Rady państwa, które sprawują przewodnictwo w trzech kolejnych półrocznych okresach, ściśle ze sobą współpracują. Taka trójka prezydencji opracowuje wspólny program działalności Rady na okres 18 miesięcy.

Od 1 lipca do 31 grudnia 2011 roku prezydencję w Radzie sprawowała Polska, w ramach trio: Polska- Dania- Cypr⁸. Państwa sprawujące po sobie prezydencję są dobierane wedle zasady: dwa państwa małe i jedno duże (terytorialnie), oraz dwa państwa tzw. nowej Unii i jedno państwo starej Unii. Obecnie (styczeń – czerwiec 2013) prezydencję sprawuje Irlandia⁹.

Komisja Europejska jest organem wykonawczym UE i reprezentuje interesy Unii jako całości (nie zaś interesy poszczególnych krajów). Składa się z 27 komisarzy po jednym z każdego państwa UE, jest powoływana co pięć lat. Kadencja obecnej Komisji, której przewodniczącym jest Portugalczyk José Manuel Barroso, będzie trwać do 31 października 2014 r. Polskim komisarzem jest Janusz Lewandowski i odpowiada on za programowanie finansowe i budżet.

Parlament Europejski jest jedynym zgromadzeniem i jedyną instytucją Unii Europejskiej, której członkowie wybierani są w wyborach bezpośrednich. Zasiada w nim 754 posłów, by reprezentować 500 mln obywateli UE. Są oni wybierani co pięć lat przez wyborców z 27 państw członkowskich. W ciągu ostatnich dziesięcioleci Parlament Europejski systematycznie zdobywał coraz więcej uprawnień i obecnie odgrywa rolę współustawodawcy w prawie wszystkich dziedzinach prawa UE. Wraz z Radą zatwierdza lub zmienia wnioski Komisji. Nadzoruje także pracę Komisji oraz uchwała budżet Unii Europejskiej.

Przewodniczący Parlamentu jest wybierany na odnawialny okres dwóch i pół roku, to jest na połowę kadencji. Reprezentuje on Parlament na zewnątrz i w stosunkach z innymi instytucjami Unii Europejskiej, kieruje całością prac Parlamentu Europejskiego i jego organów (Prezydium i Konferencja Przewodniczących). W latach 2009-2012 funkcję Przewodniczącego pełnił Jerzy Buzek, obecnie Przewodniczącym jest Martin Schultz.

⁸ Strona Polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej
<http://pl2011.eu/>

⁹ Strona Irlandzkiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej
<http://www.eu2013.ie/>

Instytucją sądowniczą w UE jest **Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej**, w skład którego wchodzi 27 sędziów i 8 rzeczników generalnych. Sędziowie i rzecznicy generalni są mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy państw członkowskich. Aby Trybunał mógł właściwie wywiązywać się ze swoich zadań, przyznano mu ściśle określone uprawnienia do orzekania, które wykonuje w ramach procedury odesłania prejudycjalnego i postępowań w przedmiocie różnego rodzaju skarg. Na przykład jeśli jakieś państwo nie stosuje prawa właściwie, Komisja najpierw udziela mu ostrzeżenia a następnie może je zaskarżyć do Trybunału Sprawiedliwości UE w Luksemburgu. Zadaniem Trybunału jest zapewnienie poszanowania prawa UE i jednakowe stosowanie go we wszystkich państwach Unii.

Europejski Trybunał Obrachunkowy przeprowadza kontrole, na podstawie których ocenia pozyskiwanie i wykorzystywanie funduszy UE. Trybunał bada, czy operacje finansowe zostały właściwie zarejestrowane i wykazane, legalnie i prawidłowo przeprowadzone oraz czy zarządzano nimi w sposób zapewniający oszczędność, wydajność oraz skuteczność.

Komitet Regionów jest organem doradczym. Tworzą go 344 członkowie, przedstawiciele samorządów lokalnych i regionalnych z 27 państw Unii. Komitet dba o poszanowanie regionalnej i lokalnej tożsamości. Jego członkowie działają w ramach 6 komisji w następujących obszarach polityki określonych w unijnych traktatach: zatrudnienie, edukacja i kultura, środowisko, transport, ochrona ludności¹⁰.

Kluczowe traktaty europejskie

Prawa i obowiązki, zasady i procedury, jakich muszą przestrzegać wszystkie te instytucje określono w traktatach, które stanowią podstawy działalności całej Unii. Treść traktatów zatwierdzają prezydenci i premierzy reprezentujący wszystkie państwa UE na ww. szczytach, a następnie ratyfikują je według krajowych przepisów.

Traktaty są podstawą wszystkich działań Unii. Zmienia je za każdym razem, gdy przyjmowano do Unii nowych członków. Czasami traktaty zmienia się również w celu wprowadzenia reform w instytucjach Unii Europejskiej lub rozszerzenia jej kompetencji o nowe obszary polityki.

Fundament Unii Europejskiej stanowią cztery traktaty:

1. **Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (EWWiS)**, podpisany 18 kwietnia 1951 r. w Paryżu, który wszedł w życie 23 lipca 1952 r. i wygasł w dniu 23 lipca 2002 r.;

¹⁰ Strona główna Unii Europejskiej http://europa.eu/index_pl.htm

2. **Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG)**, podpisany 25 marca **1957 r. w Rzymie**, który wszedł w życie 1 stycznia 1958 r. (często nazywany „traktatem rzymskim”);
3. **Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Euratom)**, podpisany **w Rzymie** jednocześnie z Traktatem ustanawiającym EWG;
4. **Traktat o Unii Europejskiej (UE)**, podpisany 7 lutego **1992 r. w Maastricht**, który wszedł w życie 1 listopada 1993 r.

Pierwsze trzy powoływały do życia trzy Wspólnoty Europejskie, tj. system wspólnego podejmowania decyzji w zakresie węgla, stali, energii atomowej oraz zasadniczych sektorów gospodarki państw członkowskich. EWG stopniowo jednak przejmowała na siebie coraz większy zakres odpowiedzialności za politykę w dziedzinach takich jak sprawy społeczne, ochrona środowiska czy polityka regionalna.

Dlatego też, postanowiono spisać wszystkie nowe obszary współpracy we wspomnianym Traktacie o Unii Europejskiej, tzw. Traktacie z Maastricht. W Maastricht rządy państw członkowskich postanowiły również nawiązać współpracę w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz w sprawach wewnętrznych i wymiarze sprawiedliwości. Dodając do systemu wspólnotowego te dwie gałęzie współpracy między rządami, traktat z Maastricht stworzył nową strukturę opartą na trzech filarach o charakterze nie tylko gospodarczym, lecz także politycznym¹¹. Stąd właściwym jest mówienie o Unii Europejskiej dopiero od tego momentu.

To nie był jednak koniec zmian w traktatach. Rozszerzenia UE o kolejne państwa i dalsze zmiany w poziomach i zasadach współpracy wymusiły stworzenie nowych ram prawnych dla sprawnego działania Unii Europejskiej. Ostatnim dużym, **wprowadzonym w życie 1 grudnia 2009 r. traktatem był Traktat Lizboński** (podpisany w grudniu 2007 roku). W jego myśl Unia Europejska ma być bardziej demokratyczna, skuteczniejsza i zajmować wspólne stanowisko w sprawie globalnych problemów.

Traktat Lizboński wprowadził wiele zmian w UE. Najważniejsze z nich to:

- Powstanie stanowiska Stałego Przewodniczącego Rady Europejskiej
- Powstanie stanowiska Wysokiego Przedstawiciela ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa¹²

¹¹ Jak działa Unia Europejska. Przewodnik po instytucjach unijnych, Komisja Europejska, Wspólnoty Europejskie, 2007

¹² Biuletyn ED – Poznań 11/2010 http://www.europe-direct.poznan.pl/joannafiles/Biuletyn%202010/biuletyn11_2010_UE_podstawowe_inf.pdf

Pozostałe traktaty

Traktat z Amsterdamu został podpisany w październiku 1997 roku, rozszerzył zakres współpracy, wzmacniając prawa obywateli i zapewniając ściślejszą współpracę w zakresie polityki społecznej i zatrudnienia. Głównym celem traktatu była reforma instytucji UE w ramach przygotowania do przyjęcia nowych państw członkowskich. Jednym z jego skutków jest ukształtowanie się bardziej przejrzystego procesu decyzyjnego.

Traktat z Nicei, podpisany w lutym 2001 roku, usprawniał system decyzyjny Unii, tak aby mógł skutecznie funkcjonować po kolejnych rozszerzeniach m.in. wzmocnił pozycję przewodniczącego Komisji Europejskiej, który może określać podział kompetencji pomiędzy komisarzy i mianować wiceprzewodniczących, a cała Komisja działa pod jego politycznym kierownictwem¹³.

Prawo wspólnotowe Unii Europejskiej

Unia Europejska opiera się na zasadach praworządności. Oznacza to, że podstawą wszystkich jej działań są traktaty, przyjęte dobrowolnie i demokratycznie przez wszystkie państwa członkowskie. W UE istnieją także akty organów Unii Europejskiej – akty prawne niższego rzędu niż traktaty: rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie.

Rozporządzenie jest wiążącym aktem prawnym. Musi być stosowane w całości na całym obszarze UE przez wszystkie państwa członkowskie. Stosuje się bezpośrednio, czyli ustanawia prawa, które zaczynają obowiązywać z efektem natychmiastowym we wszystkich państwach członkowskich na takiej samej zasadzie, jak przepisy prawa krajowego, bez potrzeby podejmowania jakichkolwiek działań przez władze krajowe. W odróżnieniu od dyrektyw, które są skierowane do państw członkowskich oraz decyzji, których adresaci są wyraźnie określone, rozporządzenie jest skierowane do wszystkich, do każdego obywatela, osoby prawnej, instytucji pozarządowej itd.

Dyrektywa jest aktem prawnym wyznaczającym cel, który muszą osiągnąć wszystkie państwa UE. Sposób jego osiągnięcia określają jednak poszczególne kraje. Może być skierowana do jednego, do kilku lub do wszystkich państw członkowskich. Aby zasady określone w dyrektywie mogły wywołać skutki na poziomie obywatela, prawodawca krajowy musi przyjąć akt dokonujący jej włączenia i zastosowania do prawa krajowego (transpozycji), który dostosowuje prawo krajowe pod względem wymogów określonych w dyrektywie. Dyrektywa przewiduje określony termin zastosowania jej do prawa krajowego. Państwa członkowskie mają jednak pewien margines swobody w zakresie włączania przepisów dyrektywy uwzględniający specyfikę krajową. Dyrektywy stosuje się w celu zbliżenia

¹³ Unia Europejska i my http://www.europe-direct.poznan.pl/joannafiles/Biblioteczka/Publikacje_ED/EuropeDirect_UE_i_my.pdf

przepisów krajowych, w szczególności w odniesieniu do jednolitego rynku (np. normy związane z bezpieczeństwem produktów)¹⁴.

Decyzja jest wiążąca dla tych podmiotów, do których jest skierowana (np. państwo UE lub pojedyncze przedsiębiorstwo) i jest stosowana bezpośrednio. Za pomocą decyzji instytucje mogą wezwać państwo członkowskie lub obywatela Unii do działania lub zaniechania działania, przyznać im pewne prawa lub nałożyć na nich określone obowiązki.

Zalecenie nie jest wiążące. Za pomocą zaleceń instytucje mogą przedstawić swój punkt widzenia oraz sugerować kierunek działania bez nakładania jakichkolwiek obowiązków prawnych na podmioty, do których zalecenia są skierowane.

Opinia jest aktem, za pomocą którego instytucje mogą wydać niewiążące oświadczenie, innymi słowy oświadczenie, które nie nakłada żadnych zobowiązań prawnych na podmioty, do których jest skierowane. Opinia nie jest wiążąca. Opinie mogą wydawać instytucje UE (Komisja, Rada, Parlament), Komitet Regionów oraz Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny¹⁵.

W jednym z pytań maturalnych pojawiło się też polecenie, aby opisać, **jakie założenia leżą u podstaw zasady pomocniczości i zasady proporcjonalności działania Unii Europejskiej** w odniesieniu do Państw Członkowskich.

Zasada pomocniczości

Zasada pomocniczości ma na celu określenie odpowiedniego poziomu interwencji w dziedzinach kompetencji dzielonych między UE a państwami członkowskimi. Dotyczy to działań na szczeblu europejskim, krajowym lub regionalnym. W każdym z przypadków UE może interweniować tylko wówczas, jeśli jest w stanie działać skuteczniej niż państwa członkowskie.

Unia dysponuje jedynie kompetencjami przyznanymi jej w traktatach. Pomocniczość i proporcjonalność określają, w jakim stopniu UE może wykonywać swoje kompetencje przyznane jej w traktatach.

Dlatego Unia może podjąć działania w dziedzinie politycznej tylko wtedy, gdy:

- działanie to jest jedną z kompetencji udzielonych UE w traktatach (zasada przyznania),
- w ramach kompetencji dzielonych z państwami członkowskimi szczebel europejski jest najodpowiedniejszy do osiągnięcia celów wyznaczonych w traktatach, innymi słowy

¹⁴ http://ec.europa.eu/eu_law/introduction/what_regulation_pl.htm

¹⁵ http://europa.eu/about-eu/basic-information/decision-making/legal-acts/index_pl.htm

- łatwiej jest osiągnąć dany cel działając na poziomie ogólnoeuropejskim niż miało by to robić każde państwo z osobna na swoim poziomie krajowym (zasada pomocniczości),
- treść i forma działania nie przekraczają granic konieczności dla osiągnięcia celów wyznaczonych w traktatach (zasada proporcjonalności).

Przed zaproponowaniem aktu ustawodawczego Komisja przeprowadzić szeroko zakrojone konsultacje. Umożliwiają one Komisji zgromadzenie opinii instytucji krajowych i lokalnych oraz społeczeństwa obywatelskiego dotyczących przydatności danego wniosku ustawodawczego, w szczególności mając na względzie zasadę pomocniczości.

Traktat lizboński wprowadza także włączenie parlamentów narodowych do kontroli zasady pomocniczości. Parlamente narodowe sprawują teraz podwójną kontrolę:

- mają prawo sprzeciwu już w momencie opracowywania projektów – mogą odesłać wniosek do Komisji, jeśli uznają, że zasada pomocniczości nie jest zachowana
- jeśli uznają, że zasada pomocniczości nie jest przestrzegana, mogą – za pośrednictwem swojego państwa członkowskiego – skierować skargę na akt ustawodawczy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Do sprawowania kontroli nad przestrzeganiem zasady pomocniczości traktat lizboński włącza także Komitet Regionów. Tak jak parlamente narodowe, Komitet może wnieść do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej skargę na akt ustawodawczy naruszający zasadę pomocniczości¹⁶.

Źródła

- Wszystkie wymienione w powyższych przypisach oraz
- <http://europa.eu/>
- http://europa.eu/about-eu/eu-history/founding-fathers/index_pl.htm#box_9
- http://europa.eu/abc/12lessons/lesson_2/index_pl.htm
- Centralna Komisja Edukacyjna, biuletyn maturalny z WOS-u.
- http://www.cke.edu.pl/images/stories/EFS/wos_akt.pdf
- Centralna Komisja Edukacyjna, aneks do biuletynu maturalnego z WOS-u.
- http://www.cke.edu.pl/images/stories/EFS/wos_aneks.pdf
- Okręgowa Komisja Edukacyjna w Poznaniu.
- <http://www.oke.poznan.pl/>
- Okręgowa Komisja Edukacyjna w Poznaniu, wyniki egzaminu maturalnego z WOS-u 2012, statystyka

¹⁶ http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0017_pl.htm

- http://www.oke.poznan.pl/files/cms/253/raport_wo_2012.pdf
- Raport Okręgowej Komisji Edukacyjnej w Poznaniu, Wstępne wyniki egzaminu maturalnego 2012
- http://www.oke.poznan.pl/files/cms/252/komunikowanie_mat_2012.pdf

Załącznik 1. Zadania maturalne z przedmiotu Wiedza o Społeczeństwie z lat 2005-2012 (przygotowano na podstawie arkuszy egzaminacyjnych WOS/CKE)

1. Zaznacz w tabeli literą P wydarzenie chronologicznie pierwsze, a literą O - wydarzenie chronologicznie ostatnie.

- A. wstąpienie Polski do Rady Europy
- B. wstąpienie Polski do Unii Europejskiej
- C. wstąpienie Polski do Organizacji Narodów Zjednoczonych
- D. wstąpienie Polski do Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego

Odpowiedź: C- P; B- O

2. Uzupełnij tabelę, wpisując informacje dotyczące umów międzynarodowych stanowiących podstawę integracji europejskiej. Nazwa umowy /Rok podpisania /Miejsce podpisania

- A. Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali 1951
- B. Traktaty ustanawiające Europejską Wspólnotę Gospodarczą i Europejską Wspólnotę Energii Atomowej Rzym
- C. Traktat o Unii Europejskiej 1992
- D. Traktat lizboński Lizbona

Odpowiedź: A- Paryż, B-1957,C- Maastricht, D-2007

3. Na podstawie podanych informacji oraz własnej wiedzy uzupełnij tabelę, wpisując nazwiska polityków oraz nazwy instytucji Unii Europejskiej, którymi kierowali w 2011 roku.

- A. Premier Portugalii w latach 2002–2004
- B. Premier Polski w latach 1997–2001

Odpowiedź: A- Barroso, Komisja Europejska, B-Buzek, Parlament Europejski

4. Do każdego podanego opisu kompetencji dopisz nazwę właściwej instytucji Unii Europejskiej.

- A. Jego głównym zadaniem jest kontrola właściwego wykonania budżetu Unii Europejskiej. Zapewnia prawidłowość i zgodność z prawem wszystkich wydatków Unii oraz należyte zarządzanie finansami.

.....

B. Zapewnia jednolitą interpretację i stosowanie prawa europejskiego we wszystkich krajach Unii – tak, aby prawo było jednakowe dla wszystkich. Czuwa również nad tym, by wszystkie państwa członkowskie i instytucje unijne wypełniały nałożone na nie zobowiązania prawne.

.....
Odpowiedź: A- Europejski Trybunał Obrachunkowy, B- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (UE)

5. Uzupełnij tabelę, wpisując miejsca podpisania umów międzynarodowych stanowiących podstawę integracji europejskiej. Nazwa umowy /Rok podpisania /Miejsce podpisania

A. Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali 1951

B. Traktat o Unii Europejskiej 1992

Odpowiedź: A- Paryż, B-Maastricht

6. Rozstrzygnij, które zdania dotyczące prawa wtórnego Unii Europejskiej są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio prawda lub fałsz.

A. Rozporządzenia to najważniejsze akty prawne, mają moc wiążącą, stosuje się je we wszystkich państwach członkowskich, obowiązują tak samo, jak prawo krajowe.

B. Dyrektywy to wiążące akty prawne, które – adresowane do obywateli państw członkowskich – pozostawiają adresatom swobodę wyboru środków służących osiągnięciu wyznaczonego celu.

C. Decyzje to akty zindywidualizowane, dotyczące konkretnych przypadków i niemające charakteru prawotwórczego.

Odpowiedź: A- Prawda, B- Fałsz, C-Prawda

7. Podaj pełne nazwy Wspólnot Europejskich, które zostały utworzone na mocy

A. Traktatu Paryskiego.

B. Traktatów Rzymskich.

Odpowiedź: A- Europejska Wspólnota Węgla i Stali, B- Europejska Wspólnota Gospodarcza, Europejska Wspólnota Energii Atomowej

8. Do każdego podanego opisu kompetencji dopisz nazwę właściwej instytucji Unii Europejskiej.

A. Organ wykonawczy Unii Europejskiej będący instytucją odpowiedzialną za bieżącą politykę Unii, nadzorujący prace wszystkich jej agencji i zarządzający jej funduszami. Posiada wyłączną inicjatywę legislacyjną w zakresie ustawodawstwa w procedurze zwykłej.

.....

B. Jest jedynym organem Unii Europejskiej wybieranym w bezpośrednich wyborach powszechnych. Reprezentuje obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej.

.....
Odpowiedź: A- Komisja Europejska, B- Parlament Europejski

9. Rozstrzygnij, które zdania dotyczące integracji europejskiej są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio prawda lub fałsz.

- A. Euro jest środkiem płatniczym w Niemczech, Estonii i Słowacji.
- B. Przewodnictwo w Komisji Europejskiej jest pełnione rotacyjnie przez wszystkie państwa członkowskie UE.
- C. Strefa Schengen jest obszarem, na którym została zapewniona swoboda przepływu osób.

Odpowiedź: A- Prawda, B- Fałsz, C- Prawda

10. Do każdego wydarzenia z zakresu integracji Polski ze strukturami Unii Europejskiej dopisz imię i nazwisko Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, za którego kadencji miało ono miejsce.

- A. ratyfikacja Traktatu Lizbońskiego .
- B. referendum ogólnokrajowe w sprawie ratyfikacji traktatu dotyczącego przystąpienia Polski do Unii Europejskiej
- C. złożenie wniosku o członkostwo Polski w Unii Europejskiej

Odpowiedź: A- Lech Kaczyński, B- Aleksander Kwaśniewski, C- Lech Wałęsa

11. Wymień trzy prawa polityczne wynikające z obywatelstwa Unii Europejskiej.

.....
.....
.....

Przykład poprawnej odpowiedzi trzy spośród:

- bierne prawo wyborcze w wyborach eurodeputowanych (Parlamentu Europejskiego) w dowolnym kraju UE niezależnie od obywatelstwa krajowego
- czynne prawo wyborcze w wyborach eurodeputowanych (Parlamentu Europejskiego) w dowolnym kraju UE niezależnie od obywatelstwa krajowego
- czynne prawo wyborcze w wyborach do władz lokalnych w państwie UE, w którym zamieszkuje, niezależnie od obywatelstwa krajowego
- bierne prawo wyborcze w wyborach do władz lokalnych w państwie UE, w którym zamieszkuje, niezależnie od obywatelstwa krajowego
- prawo do swobodnego dostępu do informacji publicznej
- prawo do zwracania się do instytucji i organów doradczych Unii w swoim języku i otrzymywania odpowiedzi w tym samym języku

- prawo petycji do Parlamentu Europejskiego (Komisji ds. petycji Parlamentu Europejskiego)
- prawo skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich (Ombudsmana)
- prawo do kontrolowania i korygowania zachowania państw członkowskich oraz instytucji UE na warunkach wskazanych w przepisach Traktatu.

12. Spośród podanych kompetencji instytucji Unii Europejskiej podkreśl dwie przynależne Komisji Europejskiej.

- A. prawo zawierania w imieniu Unii Europejskiej umów międzynarodowych, które wiążą wszystkie państwa członkowskie
- B. nadzór nad zgodnością polityki gospodarczej poszczególnych państw z przyjętymi zaleceniami
- C. przedstawianie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Unii Europejskiej projektów aktów prawnych
- D. reprezentowanie Unii Europejskiej na arenie międzynarodowej, na przykład podczas negocjowania umów

Przykład poprawnej odpowiedzi :dwie spośród: B, C, D.

13. Podaj polskie nazwy opisanych instytucji lub organów Unii Europejskiej. Nie używaj skrótów.

A. Politycznie niezależna od rządów państw członkowskich instytucja, która reprezentuje całą Unię Europejską i dba o jej interesy. Zgłasza projekty aktów prawnych, proponuje kierunki polityki i programy działania, odpowiada za wykonywanie decyzji Parlamentu i Rady.

.....
B. Instytucja powołana do życia w 1994 roku. Jest organem doradczym złożonym z przedstawicieli władz regionalnych i lokalnych krajów członkowskich. Dbą o poszanowanie regionalnej i lokalnej tożsamości.

.....
C. Jest podstawowym organem decyzyjnym i prawodawczym Unii Europejskiej. Rządy państw członkowskich delegują do niej ministrów kierujących resortami, których problemy rozpatrywane są na jej forum.

.....
D. Instytucja uprawniona do rozstrzygania sporów prawnych powstałych między państwami członkowskimi, instytucjami UE, przedsiębiorstwami i osobami fizycznymi. W jej skład wchodzi jeden sędzia z każdego państwa członkowskiego. Powstała 1952 roku

.....
Odpowiedź: A- Komisja Europejska, B- Komitet Regionów, C- Rada Unii Europejskiej, D- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej [Europejski Trybunał Sprawiedliwości]

14. Mapy przedstawiają proces rozwoju terytorialnego Unii (Wspólnot) Europejskiej. Do zamieszczonych map dobierz odpowiadające im tytuły. W wyznaczone miejsca wpisz właściwe numery.

Mapa A.

Mapa B.

1. Wspólnoty Europejskiej w styczniu 1973 r.
2. Wspólnoty Europejskiej w styczniu 1981 r.
3. Unii Europejskiej w maju 2004 r.
4. Unii Europejskiej w styczniu 2007 r.

Odpowiedź:

MAPA A- Wspólnoty Europejskiej w styczniu 1973 r.

MAPA B- 3. Unii Europejskiej w maju 2004 r.

15. W którym roku państwa oznaczone na mapie cyframi 1, 2, 3, 4 przystąpiły do Wspólnot Europejskich/Unii Europejskiej? Wpisz nazwy państw w tabeli.

Rok	Nazwa państwa
1981	
1986	
1995	
2004	

Odpowiedź: 1981- Grecja(4), 1986-Hiszpania(2) ,1995- Finlandia(1), 2004- Węgry(3)

16. Najwyższą instytucją polityczną Unii Europejskiej, nadrzędną w stosunku do organów Wspólnot Europejskich, jest:

- A. Rada Europy.
- B. Rada Europejska.
- C. Komisja Europejska.
- D. Parlament Europejski

Odpowiedź: B. Rada Europejska

17. W poniższej tabeli przedstawiono wydarzenia składające się na proces integracji Polski z Unią Europejską. Ponumeruj je liczbami 1 – 5 według kolejności chronologicznej. Przy najwcześniejszym wydarzeniu wpisz 1.

- A. Podpisanie Układu Stowarzyszeniowego
- B. Przeprowadzenie referendum w sprawie wejścia do Unii Europejskiej
- C. Podpisanie Traktatu Akcesyjnego
- D. Złożenie wniosku o członkostwo w Unii Europejskiej
- E. Rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych

Odpowiedź: A- 1 ,B- 5 ,C- 4, D-2, E- 3

18. Do podanych opisów instytucji Unii Europejskiej przyporządkuj nazwy tych instytucji.

- A. Jest organem wykonawczym UE; nazywana jest stróżem traktatów.
 - B. Tworzą ją głowy państw lub premierzy rządów państw członkowskich UE.
 - C. Jest strażnikiem stosowania zasady subsydiarności w prawie unijnym.
 - D. Znana jest pod nazwą Rady Ministrów; jest głównym organem decyzyjnym UE.
1. Rada Unii Europejskiej
 2. Rada Europy
 3. Komitet Regionów
 4. Rada Europejska
 5. Komisja Europejska

Odpowiedź: A-5; B-4; C-3; D-1

Minister spraw zagranicznych Francji w latach 1948-1952. Zwolennik porozumienia francusko-niemieckiego i europejskich procesów integracyjnych. Odegrał znaczącą rolę przy powstaniu Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali. Uznawany jest za jednego z ojców integracji europejskiej.

Robert Schuman

Premier Wielkiej Brytanii w latach 1979–1990, autorka szeregu reform społecznych i gospodarczych w duchu ideologii konserwatywnej i gospodarki wolnorynkowej. Sceptyczna wobec europejskiej integracji, w 1982 r. odpowiedziała zbrojnie na argentyński atak na Falklandy

Margaret Thatcher

Francuski mąż stanu. Prezydent Francji w latach 1959-1969. Zwolennik silnej władzy wykonawczej sprawowanej przez prezydenta. Zwolennik koncepcji „Europy Ojczyzn”.

Charles de Gaulle

Niemiecki polityk. Współzałożyciel partii chrześcijańsko-demokratycznej CDU. W latach 1949-1963 kanclerz RFN. W 1955 roku nawiązał stosunki dyplomatyczne z ZSRR. Uznawany za jednego z ojców integracji europejskiej.

Konrad Adenauer

Profesor nauk technicznych. Działacz Akcji Wyborczej Solidarność. Premier rządu w latach 1997–2001. Poseł do Parlamentu Europejskiego, od 2009-2012 jego przewodniczący.

Jerzy Buzek

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2

61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europe-direct.poznan@irpoznan.com.pl

[www. europe-direct.poznan.pl](http://www.europe-direct.poznan.pl)

Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

